

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Réyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdete-
mény, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petisior tér-
fogata 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Társadalmi ünnep.

A rimaszombati polgári olvasókör díszes palotája elkészült, csak ünnepies megnyitásra vár.

Október hó 4-ikén leend a kör ünnepélyes közgyűlése új otthonában, és azzal egyuttal megnyitják, felavatják az új otthonul szolgáló szép palotát.

Ösmert városunkban, vármegyénkben az a mozgalom kezdetétől végeig, a mely a polgári olvasókör e diadalának létrejöttét eredményezte, ösmertette lesz az az ünnepélyes közgyűlésen is, a miként részletesen lesz ott előadva a kör di-
csőséges története is.

Minket ezuttal a felavatás tényének társadalmi jelentősége érdekel első sorban.

És itt azt kérdezzük, hogy vajjon kik hozták létre az új palotát?

Első sorban ott voltak a város főgyökeres polgárai; de igaztalanok lennénk, ha a képet teljesebbé nem tennénk. — Székvárosunk társadalmának tartozunk azzal, hogy elismerjük, miszerint minden rétege, minden tényezője lelkesedéssel járult a cél megvalósításához.

Alig van társadalmunkban oly tényező, a mely egy vagy más uton hozzá nem járult volna e szép és hazafias alkotáshoz!

És ebben a tényben kell az ünnep jelentőségét kidomborítani.

A társadalmi erőket egyesíteni oly nehéz a mi sok tekintetben széttagolt társadalmunkban, és annál nagyobb örömmel regisztráljuk, hogy a polgári eszme egy alkotása birt annyi vonzóerővel, hogy a társadalom legkülönfélébb elemei versengve siettek erőikkel annak megteremtéséhez.

Ép azért a *demokratia millenniumi emlékkövének* jelezhetjük a szép palotát, a melyben ott-hont találhat nem csak az ugynevezett városi

polgár, hanem mindenki, aki diszszel hajlandó magára öltetni a polgári jellegnek, a XIX. század ez eszményi symbolumának palástját. Az a fény, az a ragyogás, a mely az új körhelyiség minden részéről lecsillog, méltó dísz a polgári eszme diadalának.

A társadalmi széttagoltság a haladás legnagyobb akadály, míg ott, hol az erők egyesülése az erkölcsi öntudatot, akaratot, erélyt, kitartást élethez juttatja, ott a haladás virágzó eredményeit tapasztalhatjuk.

Ennek kifejezője a polgári olvasókör ünnepe is. Ennek az eszmének ad életető elemet.

Nem a féltékenység, de az igazi büszkeség, az igazi lelkesedés kell, hogy a lelkeket uralja s a világosító szentlelkét szétárasssa, hogy belásuk, miként „viribus unitis“ haladhatunk, így hozhatjuk csak helyre a multak mulasztásait, így alkothatunk városunk fejlődésének egy új és szebb jövőt, így tehetjük tiszteltté a békés munka és alkotás terén a polgári eszmét, a mely nem szít gyűlölséget az osztályok között, nem uszít embert ember ellen, nem keserít el felekezetet felekezet ellen, de közös eszme, közös erővel, közös hazaszeretet, közös szorgalom és munka szentelt zászlaja alatt hívja a hoipolgárokat a teremtés útjára! A béke pálmafa-ágja, a munka édes gyümölcse nő ki e szellemből!

Városunk, megyénk nem mondhatja azt, hogy e szellemtől annyira tul van szaturálva, hogy arra szüksége nem leune, hogy e szellem féltékeny ápolására szüksége nem volna! Sőt a multak rendszereiből kibontakozó modern fejlődés útján a szellemre, mint erkölcsi nézetre a legnagyobb mértékben szüksége van, nehogy az erők szétforgácsolódása mellett a haladás helyett retrograd irányban visszafelé essék!

kilométernyi utvonalon, minden lélek megállt, bámult és kérdezte magában, ki lehet az a vakmerő, aki így hajtát Páris legszebb utcáin. Mit törődtem én most mással, mint azzal, hogy a kellő időben érkezsem! — És csakugyan elérkeztem. Én voltam az utolsó jegyváltó, s aki az utolsó perczben ültem be a vasuti kocsiba. — Csak-hogy vége lett az izgatottságnak, és sikerült tervem. A kéjvonat vigan robogott ki az állomásból, lenézve a többi „rendes“ vonatot. Miután magamhoz tértem, s elláttam magam a kellő mennyiségű levegővel, ismét eszembe jutott a nap kezdete. Mily könnyen lemaradhattam volna! Mert a vonat itt nem vár ám az utasok után. Eszembe jutott a mi kedves rózei állomásfőnökünk, aki visszafütyöli az elindult vonatot, ha talán valamelyik barátja elkésve érkezik.

Vonatunk egymásután hagyja el a kisebb állomásokat s hasította át a buja növényzettel borított dombos vidéket. Rouen volt az első nagyobb állomás, a hol sokan esatlakoztak hozzánk. Az idő gyönyörű volt s én sokért nem adtam volna, hogy felhasználjam a kedvező alkalmat, a szép időt s az olesó vonatot. Képzetelemben előre lefestettem a havrei kikötőt. — A rendes időben 10 órákor érkezünk az állomásba, hol jól megjegyeztem magamnak a visszaindulás idejét. Este fél kilencz órákor megyünk vissza . . .

A tengerparton vagyunk. A sétáló közönség között a nyelvek bábeli zűrzavara hallatszik. Ellöttünk az óriási tenger, melynek tulsó partja a szomszédban Angliát, tovább pedig Amerikát mossa. Mily szép, mily nagyszerű látvány! Teljes szélsend van, de a tenger mégis habog, ringatja a hajókat s hullámai csapkodják a partot. A parton azok a rettenetes hajékolosszusok. Egy amerikai hajó éppen most készül utnak; rajta nyüzsgés-forgás, a matrózok készülődnek, nem sokára beszálnak az utasok, s néhány percz múlva, a víz ingadozó tükrén, a távoli láthatárban csak árbozca látszik a rengeteg hajónak. — Fenn a légben csapognak a sirályok, melyekhez hasonló kicsinyeknek látszanak a távolban levő nagy hajók. — S sokáig gyönyörködtem e remek képben, aztán betértem egy tengerparti vendéglőbe déjeunére. A pinczér a kezembe adja az étlapot, s jóllehet kibetűztem, hogy mi van ráírva, de bizony nem érthettem meg. Teljesen ismeretlen ételek. No de nem haltam éhen, sem szomjan. Szomjamat pompásan oltotta a normandiai kitűnő almabor. Déjeuné végétével a fekete kavé párájáról tekintetem a falon függő hajó menetrendre vetődött. Figyelem-

Ez nem következhetik be, erre szolgáljon talizmánul helyes közszellemünk és e helyes közszellem egyik gyümölcsét, diadaljelvényét tekintsük a polgári olvasókör palotájában, a helyes közszellem egy millenárius emlékkövének jelvényét lássuk abban, így ünnepeljük, így dolgozunk tovább és akkor biztosak lehetünk, hogy egy öntudatos társadalom önálló fejlődése saját szuverén akaratjából való előhaladása, gyámság és gondnokságtól ment érvényesülése még több, a mostanihoz hasonló diesteljes eredményt fog létrehozni!

IV. országos gazdakongresszus.

A folyó hó 24. és 25-én Budapesten tartott IV-ik országos gazdakongresszus a megyei gazdasági egyesületek és az ország nagyszámu gazdaközönségének igen élénk érdeklődése mellett folyt le.

A kongresszus tárgyainak aktuális volta s az ezzel kapcsolatban felvetett kérdések megoldásának szükségessége impozánsan nyilatkozott meg úgy a gazda-társadalom, mint a kormányzat részéről, tapasztalt illusztris érdeklődésben. És habár a gazdakongresszus legkimagaslóbb tárgyai, a gazdasági egyesületek szövetségének megalkotását illetőleg, egyöntetű, teljes egyetértés el nem éretett is; mindenesetre e téren oly fontos lépés tétel, mely valahára, a szétszórtan, többnyire elhagyatva, gyenge anyagi erővel, s ennél fogva kevés sikerrel működő gazdasági egyesületeket a kormány részéről várható nagyobb figyelem, hathatósabb támogatás mellett, a tevékenyebb elemek összehozásával oly életerős szövetséggé fűzi, mely nagyobb erkölcsi és anyagi súlyánál fogva, már a közel jövőben képes leend egyrészt a mezőgazdasági ügyekben oly befolyást szerezni, a mely a gazdasági egyesületeket eddig is megillette volna; másrészt oly sikeres feladatot teljesíteni, a melytől mezőgazdasági ügyeink fejlesztése, előbbre vitele épen ezen szaktestületektől követel.

A kongresszus lefolyása alatt merített impressziókból örömmel következtetünk mindezekre; mert a kongresszuson jelenvolt földmivelésügyi miniszter nem csak rokonszenvenni látszik a gazdatársadalom eme mozgal-

mal tekintetem át, s csakhamar egy újabb terv fogamzott meg agyamban. Felfedeztem, hogy a Szajna torkolatának, mely Havre-nál már 10—12 km. szélességű — tulsó partján van egy fűrdőhely Honfleur, a hova indul egy hajó 2 órákor és egy 3-kor; aztán vissza lehet jönni 4 órákor és 5-kor. Mint afféle vállalkozó szellem, rögtön elhatároztam, hogy 2 órákor megyek Honfleurbe s 6-kor jövök vissza. No de 2 óráig még van idő — gondolám — nyugodtan neki fogtam pár levél írásának. Hi:ül adtam az otthoniaknak, hogy nem sokára hajóra ülök, és . . . nem megyek Amerikába. Leveleim bevégezve mentem a hajóállomásra s pár percz múlva már utban voltunk Honfleur felé. A tengeri ut 50 perczet tartott, s utközben egy csepp kis szigetet hagytunk el. Hogy a Honfleurból 4 órákor induló hajóval visszajöhessenek volt tehát 70 percznyi időm a szórakozásra. Ez az idő igen pompásan telt el. A tengerpart egyik szabályozott öblében csolnakverseny volt nagy népiünnepélyvel összekötve. A városka feldiszitve, a normandi nép sajátságos nemzeti ruhájába öltözve, igen szép látványt nyújtott. Az ünnepélyt felhasználva, a tengerparton állomásozó különféle komédiások sipja, dobja, a csolnakosok zenekara ezetedi zajjal töltötte meg a tengerpartot. A panorámás „hirdetői“ négyen-öten iszonyu kiabálással furakodtak be a leg-sűrűbb tömegbe s adták tudtul a közönségnek, hogy új mutatványok kezdődnek. Egy szóval oly kép volt előttem, mely maga megérdemelte e kis kirándulást. — Sajnos, nem sokáig gyönyörködhettem az eredeti látványosságokban, mert közelgett a visszaindulás ideje. Öt perczem volt még az indulásig, s igyekeznem kellett a hajóhoz. A hajóhoz érkezve, azon semmi nesz, egy pár matröz lomhán kötözget valami kötelet. Várom a közönséget: sehol senki. Nézem az óram, még csak most van 4 óra. De eltelik a 4 óra, és mindenütt esendeség . . . Rosszat sejtve, kérdem az egyik matrözöt: Mikor indul a hajó?

— Holnap délelőtt 11 órákor — válaszolt egykedvűen. — Az lehetetlen, gondolám magamban, s izgatottan futottam a szemben levő pénztárhoz.

— Mikor indul, kérem, a hajó Havreba?

— Ma már nem indul több, kérem, csak holnap 11 órákor.

— Az lehetetlen uram, hiszen a menetrend szerint 4 órákor indulnia kell?

— Igen, csak hogy az már elment. Most 5 óra.

Nézem a falí órat, és csakugyan 5 óra, míg az én óram, jóllehet jár — csak négyet mutat. Hogy mikor,

T Á R C Z A.

A francziák között.

(Kalandos kirándulás.)

Páris, 1896. szept. 26.

Alig érkeztem Párisba a mult hó utolsó felében, midőn olvastam az újságokból, hogy a legközelebbi vasárnapon egy külön kéjvonat indul Párisból a tengerpartra, a havre-i kikötőbe, s ez alkalommal kedvezményes menettérti jeggyel lehet 24 óra alatt megtekinteni a tengerpartot. — Különben is szándékoztam kirándulni valamelyik franczia kikötőbe, rögtön kész volt a terv: „tengerre magyar!“ A külön vonat aug. 30-án volt indulandó reggel 6 órákor a „St. Lazar“ állomástól. Ez állomás mindössze három kilométernyire van lakásomtól, de mint afféle jó turista elhatároztam, hogy 5 órákor kelek és szépen kísétek gyalog. Hogy pedig korán kelhessek, igen korán feküdtem le, úgy hogy már éjtélkor a tengeren voltam, hol iszonyu vihar ért el, de szerencsére felébredtem s így megmenekültem a biztos hajótöréstől, az alkalmat felhasználván, gyufát gyújtok s nézem hány óra. Fél három. No, még alhatom jó két órát, gondoltam magamban, s a következő perczben már ismét hajón voltam. De álmom rettenetes volt. Hajótörés, vasuti szerencsétlenség, minden utolért. Kinos álmomból kinosabb valóra ébredtem. Az óra már fél hat volt. No, vége a szép kirándulásnak! de nem mondtam le végleg a reményről s öt percz múlva már lenn voltam a szálloda kapujában. A kapu zárva; megrázom, nem nyílik ki. A házmester alszik. Csengetek. Mind hiában . . . Zörgetek az ablakon . . . hiában . . . Semmi nesz, — nem szól senki. Izgatottan nézem óramat; minden másodpercz egy örökkévalóság . . . Megrázom a nagy esengetyűt, melylyel a vendégeket hívogatták reggelire és ebédre. Bizonyára a szálloda minden vendége mondott egy jó kívánságot a csengetőnek, csak a házmester nem mozdult. Így töltöttem el a legnagyobb izgatottságban öt-hat perczet, a saját figyeltlenségem miatt, mert a kapu . . . nyitva volt . . . hiában! patent zár . . . s mint új vendég a szállóban, nem tudtam a nyitját. — No, csak hogy szabad levegőre érkezhettem. Gyorsan az első berkocsi állomáshoz! Belevetem magam egy kocsiba, s rákiáltok a kocsisra, hogy hajtson a hogy csak tud. És csakugyan, a szegény párak nem futottak, hanem repültek. A három

maival; de kiváló érdeklődést keltő nagyszabású beszédjében számokkal mutatta ki, hogy a mezőgazdasági ügyek fejlesztését, illetve a gazdasági egyesületek hivatásának sikeres betöltését mily messzemenő intézkedésekkel támogatja az egész vonalon; konstatació, hogy a földművelésügyi költségvetés tételét az 1897-ik évre több mint egy millió forinttal emelte fel. — Ehhez járul továbbá az is, hogy a gazdasági egyesületek szövetségének tárgyalására kiküldött kongresszusi szakosztály tanácskozása folyamán hallott diskusziók mind megegyeztek abban, hogy a gazdasági egyesületek szövetsége aktuális kérdés, csupán annak miképp történendő megalkotására nézve volt lényeges eltérés. De az erre nézve kifejlődött vita eredménye mégis csak az lett, hogy a gazdasági egyesületek szövetségére nézve a következő határozati javaslatot fogadta el:

1. A IV. országos gazdasági kongresszus határozatilag kijelenti, hogy a gazdasági egyesületek szövetségének megalkotását előleg helyesli.

2. Felkéri azonban az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet és azon gazdasági egyesületeket, melyek a szövetségnek való járulást bejelentették, hogy a szövetséget a benyújtott tervezet alapján alakítsák meg és együttesen iparkodjanak a többi gazdasági egyesülettel meg egyezni, s őket a belépésre rábírní.

A gazdasági egyesületek szövetségeit, melynek központját az Orsz. Magyar Gazd. Egyesület képezi, eddigelé 30 gazdasági egyesület, ezek között vármegyei gazdasági egyesületünk is, ellogadta elvileg; s a kongresszus lefolyása alatt hallott meggyőző érvek, minden kétséget eloszlató felvilágosítások és végre pedig Darányi miniszter kinyilvánítása után, nem lehet kétség az iránt, hogy a többi gazdasági egyesületek átérzik az országos egyesülés megalkotásának elodázhatlan szükségét és a kölcsönös engedékenység alapján létesülni fog az összes gazdasági egyesületek szövetsége, hogy sikeresen és áldásosan működnessenek feladataik betöltésén s valóban megfelelhessenek azon hivatásnak, a minék eddig gyengeségük és elhagyatottságuk miatt, legtöbbször csak kevesebb eredménnyel feleltek meg.

A kongresszus egyéb tárgyaira pedig, mint a mezőgazdasági érdekképviselet és gazdasági kiegyezésünk Ausztriával, az előadók által kidolgozott határozati javaslatok némi módosítások után általános helyesléssel fogadtattak el.

Mint hogy pedig mindezen határozatoknak kellő sulya akkor leend és azok sikeres végrehajtását csak akkor remélhetjük, ha a szövetkezés az egész vonalon létre jöhet: mindenkinek őszinte óhaja csak abban összpontosulhat: vajha az összes gazdasági egyesületeket, a testvéri szeretet és kölcsönös egyetértés folytán létesülhető szövetkezés fontosságának betöltésére teljesen képessé tehetne.

K. A.

A rimaszécsiek Budapesten.

Mult hó 20-án indult a rimaszécsi járásból a 2-ik nagy csoport a kiállítás megtekintésére. Első ízben mintegy 400-an voltak, ezuttal 500-an indultak utra.

A kirándulást ezuttal is *Draskóczy László* főszolgabíró rendezte és az ő kipróbált vezetése mellé sorakoztak: *Beeske Bálint*, *Lenkey István*, *Ruszkay Gyula*, *Komjáthy István*, *Csizy Miklós*, *Szonthly Pál*, *Menyhárdt Sándor*, *Madarassy Árpád*, *Bátky János* és mások, s velük volt *dr. Szeless Odön* ügyvéd, lapunkat is képviselvén.

A csoportosulás Feleden volt a főszolgabírói hivatal előtt, a honnan a kirándulók zászlók alatt, ének és zene hangjai mellett vonultak a pályaudvarhoz; — ott volt ugyanis a serkei népzenekar 12 taggal (és notabene 2 bőgővel), továbbá a jánosii kitanó dalárda 30 taggal, saját szép selyem zászlója alatt.

A hatalmas csoport éljenzések közt ért a külön vonat elé, a melyen csakis a felrándulók foglaltak helyet.

hol és hogyan maradt egy teljes órával hátra, azt maig sem tudom megmagyarázni. Szerencsétlen óra! Eddig még soh'sem esalt meg.

Az első perczben úgy éreztem magam, mint valaha Robinson érezhette magát a szigetre vetődve. Mit tegyek? — A zsebemben a megfizetett jegy... s én nem meketek haza — Ime az álom, a hajótörés, a katasztrófa! Egyszere száz tervem volt. És a közelben mulató közönség vigan zajongott tovább. Azt hittem, hogy mindannyian engem nevetnek, rajtam mulatnak. — Nines mit tennem mást, mint fogadni egy bárkát és átmenni Havreba. Kérdezősködtem: a bárka 15 franc. Közben lefestetem magam előtt az utat. Pompás, uagyszerű terv! Elindulok bárkával... jön egy vihar... felborít... én megszábadítom a matrózt... kiuszom vele az utközben levő kis szigetre... s ott fogom várni, a mig holnap egy nagy hajó felvesz bennünket. Ime, egy második Robinson leszek és holnapután az összes európai njságok a Figarótól a Rózei trombitáig, mind az én regényes történetem tárgyalják. Tehát rajta... be a bárkába...

De... eszembe jutott, hogy a tenger vize nedves, és csakugyan meglehetne ázni; az utazás esetleg két vagy három órán át esőnokon, nem lehet valami kellemes, és végre is a kéjvonatot lekéstem: no meg sokat nyomott a latban a 15 franc is. A mig mind ezeket elgondoltam, a szemembe ötlék egy vasuti meretrend. — Hiszen itt vasuti állomás is van! Csakugyan. — És mint a ki kitanó jártassággal bírok a legkompikáltabb menetrendek összeállításában, csakhamar kiszűrttem, hogy ha rögtön indulok Honfleurból s igénybe veszek öt különböző irányú vonatot, vagyis ha ötször átszállok, valószínűleg eleibe kerülök éjjel 11 óra felé a Havreből induló kéjvonatnak. Csak körülbelül, mert a különvonat menetrendje nem volt nálam s csak a távolságból ítélve gondoltam, hogy egyszerre érkezünk Oissel állomásra. — Az állomáshoz megyek tehát s kérek jegyet Oisselig.

— Ezzel a vonattal nem lehet Oisselbe menni — feleli a pénztárnok.

— De uram, én tudom, hogy lehet, s azzal megmutatom neki az összeállított menetrendet.

— Hja, uram, ha Ön ötször akar átszállni és órákat várni, úgy igen.

Megváltottam tehát a jegyet s azzal neki indultam Normandia szép vidékének. Csak most, midőn lépten nyomon új kép, új eredetiség tűnt fel szemem előtt a vasut mentén, csak most kezdtem örövendeni, hogy a

A vidék közönsége százával özönlött a pályaudvarra, hogy övéitől lelkes bucsut vegyen.

Dörgő éljenek közt rohogott ki a különvonat 7 óra 30 perczkor, a mely Fülelig minden állomásnál újabb és újabb tömegeket szedett fel.

Füleken a jánosii kitanó dalárda rendezett egy rövid hangversenyt, a melylyel általános sikert aratott.

Az éjjeli utazás terhét az utasok a hazafias érzések hatása és szép remények előre álmódott ködfátyolképei közt alig érezték, és mikor a hajnali napsugár első ragyogása köszöntötte az utasokat, a távolban feltűntek a főváros külső méreteinek nagyszerűsége, a mely általános meglepetést szerzett a népnél. „Itt csakugyan nagyszerű dolgokat fogunk látni”, hangzott mindenfelől.

Pár percz és ott voltunk Budapesten, az ország szívében.

A hivatalos és hazafias szónoktatok elhangzása után szép hosszú sorokban vonultak fel a kirándulók a serkei zenekar tüzes indulója mellett a barakkokba, a hol elszállásolást nyertek.

Azután csoportokba oszolta a főváros nevezetességét nézték meg, első sorban az új országházat, a királyi várakat. Buda várát, a jánosii dalárda pedig elment Kossuth Lajos sírjához, hogy kegyeletének adóját lerója. A sírnál a zászlóval befűdték a nagy hazafi sirkövet, *Beeske Bálint* pedig gyújtó hazafias beszédben mutatta ki, hogy Kossuth szelleme nem egy pártnak, hanem az egész nemzetnek, minden magyarnak közös kincse.

A barakkii izletes ebéd elköltése után, a melyen az összes vezetők megjelentek, a kiállításra vonultak a kirándulók, a melyben kivált a történeti kiállítás gyakorolt mély benyomást a szemlélőkre. Este jött a program azon pontja, a mely elé általános kíváncsisággal néztek a falu népei: — a czirkusz. Ennek bohóságai zajos hatást keltek, de kivált a IX. Lajos francia király korabeli lovagi játék valóságos ámulatot keltett nagyszerűségével.

Az előadás után a kirándulók egy része még Ós-Budavárát szemlélte meg.

A rövid pihenés valóságos áldás volt, mert kivált a falu népe a fáradtságtól valósággal odavolt.

22-én reggel aztán friss erővel indult ismét utnak a főváros nevezetességeinek megtekintésére, — ebéd után pedig kezdődött a kirándulók kiállítási ünnepe.

Az összes kirándulók kettes sorokban állottak fel, elől a jánosii dalárdával és a serkei czigányokkal, kik egé z tüzzel húzták a Rákóczyt. Így vonult a hosszú menet a közönség élétése között a kiállítás székei kapuja elé, a hol dr. Kovács Gyula kiállítási b. igazgató fogadta a menetet, a kit *Draskóczy László* és *dr. Szeless Odön* üdvözöltek, mire dr. Kovács Gyula válaszában nagy elismeréssel nyilatkozott *Draskóczy László* buzgalma felől, a melylyel másodszor hoz már ily nagy tömeget a kiállítás és főváros megtekintésére, elismerve azt is, hogy első vállalkozása folytán lendült fel a megyék buzgalma a tömeges látogatások rendezése iránt.

Lelkes éljenzéssel feleltek a kirándulók dr. Kovács szavaira, majd bevonulva a kiállításba, zászló alatt a főutakon ünnepélyes körmenetet rendeztek, a mely közben minden oldalról lelkesen kiállott a közönség: „éljenek a gömöriek!” Ezután jött a jánosii dalárda hangversenye a kiállítási faluban. Nagy közönség hullámzott a hangverseny-téren, s mindenki kíváncsian várta az első akkordokat. A dalárdisták közt ott volt a jánosii dalárda nemeslelkű mecenása: *Lenkey István* is. A dalárda hangversenyét *Beeske Bálint* karmester vezette kiváló szakértelemmel. A hangversenyen előadták *Váry János* két igazán mély érzésű szerzeményét: a „Gömöri nótákat” és „Sárgul már a jegenyefa levele” című dalt. — Enekeltek még a „Hymnusz”, „Nemzeti zászlót”, a „Vadász gyönyörét”, „Kossuth nótát” és más szép dalokat. — Az előadások pompásan sikerültek, a mit bizonyít az is, hogy a hallgató közönség zúgó tapsokkal jutalmazta az

hajó Honfleurben felejtett. Talán soh'se láttam volna Normandia szép földjét, eredeti jókedvű népét. Kávéör-lőnk (így hívják nálunk a szamosvölgyi vasutat) ballagott szép csendesen, s így gyönyörködhettem a szép vidékben. A vonat két oldalán óriási gyümölcsösök terülnek el, melyekben egyedüli gyümölcsfa a nagy gonddal ápolt... vadalma. És a fák ágai megterhelten csak úgy hajlongnak a föld felé. Imitt-amott egy-egy eredeti pásztorlak, felváltva a esinos svajezi stíleben épült nyaralókkal. Mint-ha vonatunk is bálnulná a néhol sziklás vidéket, oly lassan mozgott, hogy szerettem volna rákiáltani:

„Megállj kocsis hó

Itt a fogadó

Eladjuk a gyepelöt, hámat,

Csinálunk majd jó világot...”

De nem; még csakugyan megtalálna állani s a „cidre” mellett elpityizálva nem érkezném Oisselbe. Ballagtunk tehát tovább, de nini, vonatunk megállt. Azt hittem, valamelyik utas ejtette ki szivarját és fel akarja venni. De nem; csakugyan egy órház volt ott, s mig egy pár normandiai paraszt becipelt a vonatba néhány balyu vadalmát, vonatunk is kipihente magát.

Kétszeri átszállás után Pont Andemerbe érkezünk, hol vonatunk megrekedt. Két teljes órát kellett várni az új vonatra. De milyen két óra volt ez! Utazásom leg-szebb percei közé tartozik. — Pont Andemer egy esinos és igen élénk városka. Vasárnap lévén, túzóltói nagy népünnepélyt rendeztek, melyben, mint néző, magam is résztvettem. Újabb megnyilatkozást láttam a francia vigságnak, és jókedvnek. Alig van ünnepély, melynek ne adnák azt a czímet, hogy „fête nationale”. Nem volt ablak a városban, mely öt-hat gyertyával és számos lampionnal ne lett volna megvilágítva. A lampion és zászló érdőben, akárhány orosz czímet is lehetett látni, jelezvén a francia-muszka barátságát. A paplakokból szőnyegek, fenyőgalyak lengtek, az ut hosszában a járda széle zöldággal beültetve. Imitt-amott a nagyobb terein bekerített és fályakkal megvilágított helyeken eszeveszettül tánczolt az ifjuság. Nemzeti tánczuk hasonlít a mi csárdásunkhoz, csak hogy polkalépésekkel keverik. A trombita, réztányér és dob hangja, a tánczoló dalolása tették zajossá az egész várost. S az utcákon nyüzsgés-forgás. Bizonyára az összes lakosság talpon volt. A járó-kelő nép hangos beszélgetése, nevetése, a kövezet járdán fapcipőbe egymást kergető gyermekek lármája, fűtyülése, a piac egyik részében tanyázó komédiások verklíje; olyan

előadásokat. Feltűnt kivált, hogy milyen tökéletesen tesz különbséget a dalárda a forte és paino közt és általán az előadása milyen szépen arnyalt. — A *Váry „Gömöri nótáinak”* tüzes rythmusa is nagy hatást tett. — Általában a hangverseny nagyon szépen sikerült, s mondhatjuk, hogy a dalversenyen működött dalárdák közül nem egy irigyelheti a jánosii-t.

Hangverseny után a legények legjava tánczra kaptak a menyecske és leánysergeet, és tüzzel jártak a gömöri csárdást, a mi a fővárosi és jelen volt külföldi közönségnek nagyon tetszett. — *Padlovsky* híres orosz ethnographus is jelen volt, ki feljegyzéseket és rajzokat vett fel a gömöriekről, kik nagyon megtetszettek neki.

Egész népünnep fejlődött így ki; estefelé azután ki ki sietett a népszínházba, a hol mind az 500 embernek volt hely biztosítva. — Az 1000 év persze élénk hatást tett a kiránduló csoportnál.

Másnap reggel, 28-án azután bucsut vettek a kirándulók, dalolva, a Rákóczy hangjai közt vonultak a pályaudvarra, a hol csárdást tánczolv bucsuztak el a fővárostól — Hatvanban és Füleken a csárdást megismételték, ez utóbbi helyen *Ruszkay Gyula* magasröptű beszédben méltatta a kirándulás jelentőségét, és az egész járás nevében mondott köszönetet *Draskóczy Lászlónak*, mint a nép igazi barátjának.

Feleden 1/25-kor érkezett meg a külön vonat, a jelen voltak lelkes éljenzése mellett, mindenki sietett övéi karjai közé, s mindenki egy szép emléket vitt egész életére magával.

A gömörmegei orvos-gyógyszerészegylet gyűlése.

Az idei őszi gyűlést vármegyénk orvos-gyógyszerész egyesülete f. hó 28-ikán tartotta Putnokon, hová a mult közgyűlésen *Fekete Nándor* gyógyszerész a város társadalmának kiváló s közszeretben álló tagja az előzetes megállapodás szerint meginvitálta az együletet. — Mondhatjuk, hogy a rokonszenves fogadtatással és szíves vendéglátással a putnokiak derekasan kitettek magukért.

A gyűlés d. u. 4 órakor az érkezettek kölcsönös barátságos üdvözlése után vette kezdetét a Kaszinó termében *dr. Török János* elnöklete alatt. Jelenvoltak: *dr. Szabó Samu* megyei főorvos, *dr. Löcherer Tamás* kórházi igazgató főorvos, *dr. Kármán Aladár* kórházi orvos, *Pazár Andor*, *dr. Gaál Gusztáv* (Tornallya), *dr. Molnár Ferenc* (Rszécs), *dr. Urszinyi Gyula*, *dr. Groszmann és dr. Schwarcz* (Putnok), *dr. Fábry Árpád* (Rudobánya), *Urszinyi és Fekete* gyógyszerészek.

A gyűlés szaktekintetben rendkívül tanulságos és érdekes volt. *Dr. Urszinyi, dr. Fábry, Pazár, dr. Schwarcz és dr. Török* nagy figyelemmel hallgatott előadásokat tartottak, melyek felett széles mederben folyó, érdekes eszmecsere fejlődött. *Dr. Löcherer* titkár felolvasta *Orient Gyula* csetneki gyógyszerész sok gonddal kidolgozott értekezését néhány vízvízszálatról.

A gyűlés végén már megérkeztek a Kaszinóba a laikus vendégek, s a szép társaság átment a Vám vendéglő nagy termébe, hol terített asztal várta őket. Az asztalfőn itt Putnok első notabilitása: *gróf Serényi Béla* dr. foglalt helyet. A banket során az első felköszöntőt *dr. Szabó Samu* mondta a demokratikus gondolkozású kiváló főúr: *Serényi grófra*; a jelen voltak lelkesedéssel járultak hozzá a főorvos által tolmácsolt jókívánásokhoz. Majd a vendégszeretetről híres *Fekete Nándor* emelt poharat az orvos-gyógyszerész egylet tagjaiért. *Serényi Béla* gróf abban, hogy a vármegye közegészségügye kedvező, igen nagy érdemet tulajdonit a megyei főorvosnak: *Szabó Samunak*, s öt lelkes szavakkal elvette. *Sztrakla* jegyző a város vendégeiként megjelent orvosokat, *mig dr. Löcherer Tamás* szépen átgondolt és sok lendülettel elmondott tószájában a derék putnokiakat éllette. Ot, mint

hatással volt reám, mikor a nép közé érkeztem, hogy némán bámultam hol ide, hol oda. E kép, ez ünnepély legkisebb részlete oly élénken vesődött emlékezetembe, hogy most is közöttük képzelem magamat.

A vendéglősök a járdából kioszkokat rögtönöztek, s ezek mindenike tömve néppel. Természetesen az egyik-be én is betértem, de igyekeztem a vacsorával, hogy meg egy párszor végig sétálhassak a főbb utcákon. Sajnos! közeledett az indulás ideje, s nekem a vasúthoz kellett mennem. De ime zenekar kísér. A szomszéd városka népe is részt vett a népünnepélyen zenekarával együtt s ezek most mennek haza. A Marseillez hangja kísért tehát az állomásig, a hol újabb eredetiségek kötötték le figyelmem. Ilyen jókedvű, vig hangulatú népet soha életemben nem láttam. A vonat zsufozásig megtelt ünneplő közönséggel, s ezeknek a zaja majd felfordította a vonatot. A közönség tomboló jókedve s egy néhány uri ember magaviselete elárulta, hogy alig van közöttük egy teljesen józan ember. Szakaszombá egy ifju pár került; a férj egy kicsit be volt csipva s örömmre a kedves kis aszonykát az én vigasztaló szavaim nyugtatták meg, s derítették mosolyra, midőn férje egyre azt abajgatta „Pai soif” s nagyokat nyelt utána.

A vig közönség lassanként kieserőldött, esendes lett a vonat, egyedül maradtam. Eszembe jutott ismét kéjvonatom, s magamban folyton azt mondogattam, bár csak utólrhetném. Végre megérkeztem Oisselbe, hol az első kérdésem volt: átment-e a különvonat? — Ezelőtt tiz perczel — volt a lehangoló válasz. Már mindegy, gondolám, új jegyet váltok s úgy megyek Párisba. De előbb bementem a főnökhöz a kinek elmeséltem kalandomat. — És most ismételen tapasztaltam a francia udvariasságot, a francia szivességet. — „Legyen nyugodt édes uram — feleli a főnök — egy félóra mulva indul egy vonat Párisba, s e vonaton használhatja jegyét, én igazolni fogom.” És csakugyan a főnök ellátta jegyemet a szükséges érvényesítéssel, leültetett irodájában s ott vártam meg a közelgő vonatot. — Mintha e vonat is sejtette volna, hogy egy kalandos utast visz majd tovább, egy félórai késéssel érkezett meg. — No de végre utban voltam Páris felé, hova reggel 5 órakor szenvedésesen megérkeztem egy kalandos kirándulás kedves emlékével.

Makfalvi Ferenc.

az egyet érdemes és buzgó titkárát, viszont felkészö-
tötte Fekete Nándor; dr. Urszinyit pedig alapos tanul-
mányra valló értekezéseért illetve elismerő szavakkal dr.
Szabó főorvos.

A kedélyes bankett a hajnali órákban ért véget.

Színház.

Szerdán, zónaelőadásban az „Ember tragédiáját”
adták kevés közönség előtt. Tulajdonképp a darab is csak
zóna volt, mert a felénél alig valamivel többet láttunk.
Azt a keveset azonban igen élvezhetően játszták. Diszle-
tekről persze nem szólhatunk, erre kicsi is a színpad. A
három főszereplők: *Kemény* (Ádám) *Fehér* Laura (Éva)
és *Pálfi* (Lucifer) elismerést és díszetért érdemel, *Ke-
mény*, úgy látszik eszik is ilyen szerepeket kedveli;
ebben azután érvényesíti is szép tehetségét. *Fehér* Laura
kellemes és tetszős színpadi alak; Éva szerepét sok ér-
zéssel és helyes felfogással játszta. *Pálfi* megerőltette
magát, s hangja jól hallható, kiejtése pedig tiszta volt,
mikor nem sietett a mondókájával. Egészben véve az
előadástól kedvezően referálhatunk.

Csütörtökön Asztalos Sándor jutalomjátékául —
keves közönség előtt játszták az „Idéges nők”-et. A ju-
talomjátékok nem épen halás szerep volt; nem illet
az egyéniséghez, s kedvetlenül is játszott. Csete jó após
volt, Kunhegyi pompás czukrász; kitűnő alakításával
nagy tetszést aratott. Rátkai kis szerepében sok eredeti-
séggel játszott. A hölgyek: *Völgyi* Ilonka, *Fehér* Laura,
Beresényi és *Karacsony* Mariska díszetért érdemelnek
jó játékukért, különösen a két első tűnt ki, s nem egy-
szer tapsviharra ragadta a közönséget.

Pénteken a „Kis alamuszi” operette került színe
zónaelőadásban. Ez ugyan nem jelenti azt, hogy ekkor
minden szabad, s ajánljuk egyik-másik szereplőnek, hogy
ne csináljon komédiát ilyenkor — azon hiszenben, hogy
intelligens közönség a színházban úgy sincs. Mert nagy
tévedés, hibás felfogás az, ha a szereplő színész vagy
színésznő a kevésbé intelligens közönség előtt többet
enged meg magának, mint a mennyit lehet. Nem em-
lítünk nevet, ugyanis tudja az, a kit illet. Az előadás
jó volt. *Pósfay* biztos, üde hangját egész terjedelmé-
ben és erejében csillogtatta; *Völgyi* Ilonával énekel
szerelemi kettősét nagy lelkesedéssel újráták meg.
Utóbbi is egész estén szépen énekel. *Kápolnai* ele-
mében volt: jól játszott, s egy dalát meg is újráták;
Fehér Laura kedvenc és ügyes szobaleány volt.
Pálfi sok igyekezettel és szép sikerrel játszotta meg *Mac*
Donald szerepét; *Rátkai* Tom-ot adta, persze ehhez
hang is — kellene; de neki szívesen elnézzük, hogy
nem tud énekelni, bőven kárpótol jó játékával.

A mi még talán soha nem történt Rimaszombat-
ban: színházi krónikába feljegyezhetünk egy unikumot
is. *Szombaton* operát adtak színészeink s a körülmények-
hez képest elég szép sikerrel. E tekintetben az igények
rendkívüli kényesek, mert egy opera sikeréhez négy do-
log szükséges: 1. jó szöveg-énekesek, 2. jó zenekar, 3.,
jó kóristák és 4. szép diszletek. A mi társulatunknak
vannak ugyan jó szólóénekesei (*Pósfay*, *Völgyi*, *Kemény*),
de énekkara nincs, — van egy hiányos zenekara, mely
operett-áriák kíséretére alkalmas, de a zenei gondolatok
 kifejezésére nagyon fogyatékos, — vannak diszletei is,
de az illúzió felkeltésére és ében tartására a korcsma-
ajtóból csinált templom nem alkalmas. Ilyen körülmé-
nyek között egy operai előadásnak kísérlete is merész
dolog, — de jóakarattal a nehézségek mind elháríthatók.
E jóakarattal meg volt a társulatban és közönségben egy-
aránt. *Pósfay*, *Völgyi* és *Kemény* legjobb tudásukkal
léptek a sugólyuk elé, a közönség pedig igényeinek je-
lentékeny részéről lemondott s e kölcsönösség eredménye
az lett, hogy a rimaszombati első operaelőadás, (*Paraszt-
beesület*) szép sikert aratott. Az egy felvonásos opera
után *Kemény*, *Csete*, *Fehér* Laura *Rátkai* és *Kápolnai*
a „Kölcsönkért feleség”-ben derítették föl a nagyszámu
közönséget.

Vasárnap a „Budavártól-Világosig” című törté-
neti korrajzot kevés közönség nézte.

Hétfőn és *kedden* rendkívüli műhelyzetben részesült
közönségünk, midőn *Ujházi Edének* a budapesti nemzeti
színház egyik legkiválóbb művészeinek pompás játékában
gyönyörködött. A művész hírneve a felemelt helyárak
daczára mindkét este nagy számu közönséget vonzott a
színházba, melynek más alkalommal tág öble ezuttal szük-
nek bizonyult. *Ujházy* Constantin abbéjéről az elragadta-
tás hangján kellene szólnunk, ha az a tudat vezetné tol-
lunkat, hogy a mi szerény véleményünk az egész magyar
nemzet által immár neki felajánlott koszorút egyetlen le-
vélkével gazdagítaná. Az ő művészi értékét ismerik a
haza határain túl is s ahhoz az elismeréshez melyet mű-
vészi pályáján aratott, mi legfőleg csak meleg közö-
nöségünket esatolhatjuk azért, hogy a mi kis városunkat is
fölkérte s ezáltal alkalmat adott arra is, hogy a mi szeré-
ny deszkáinkon gyönyörködhesünk abban, mit a mű-
vészi öntudat s az egyszerűség művészete létrehozhat. A
kitűnő jellemzésű igaz tanító-mester, ki nem csak pá-
lyatársainak lehet mintaképe, hanem a közönség előtt az
író gondolatainak is hű tolmácsa. Ismeri az érzések ská-
láját s mielőtt a szó ajkain kirepülne, a gondolatot leol-
vashatjuk arczáról. Három kitűnő szerepében láttuk a
mestert (*Constantin* abbé, *Ószi* napsugár és *A* miniszter
előszobájában) s mind három előadás alatt meggyőző-
dünk arról, hogy az igazi művészetnek titka az életből
híven ellesett keresetlenségben rejlik. E keresetlenségben
nagy mester *Ujházy*, ki a hatást nem a nagyképűsködé-
ssel, nem a pózokkal éri el, hanem a közvetlenség-
gel, melylyel az író gondolatát tolmácsolja. A két előadás-
ban a mi színészeink elismerésre méltó buzgalommal se-
gédkeztek, különösen *Völgyi* és *Kemény* játszták esinosan:

Szerdán este *Paál Gyula* helybeli tehetséges szer-
zőnek a „*Czégér*” című énekes népszimnive kerül színe-
re, melyről lapunk jövő számában bővebben emlékeznünk
meg. Ezzel *Kunhegyi* társulatának három hétre terjedő
szereplése véget ért. A társulat itteni működése alatt be-
bizonyította, hogy a jobb vidéki társulatok közé tartozik.
Tagjai között vannak kiváló erők, kik ambícióval tanulnak
s igazi hivatással léptek rögs pályájukra. Az előadások-
kal közönségünk meg volt elégedve, a miből az követke-
zik, hogy *Kunhegyit* szívesen látjuk jövőre is, — s bár
törekvéseit a helyi viszonyok következtében nem koroná-
zta lényes anyagi siker, de egy oly jól szervezett tár-
sulat, mint az övé, tisztességes megjelölhetést biztosíthat
magának nálunk is. A viszontlátásra! V. S.

Hírek és vegyesek.

Halálozás. A pár évtized előtti magyar társada-
lomnak egyik kiváló alakja zárta le szeméit örök álomra
Kubinyi Rudolf es. és kir. kamarásnak, Gömör- és He-
vesvármegyék egykori főispánjának személyében, kinek
hosszu 81 évre terjedő életpályáját szeptember 29-én sza-
kitotta meg a halál Zabaron. A megboldogult, ki fiatal
éveiben Petőfivel is barátságban volt, a szabadságharc
lezajlása után politikai szerepet játszott. Azok közé tarto-
zott, kik a passzív ellentállás korszakának letelte után, a
hatvanas évek közepe táján a mérsékelt engedékenység po-
litikájának voltak hívei s mint ilyenek az akkori usztrák
kormány nyomásának elviselésére hajlandóságot mutattak.
Az abszolútizmus alatt főispániságot vállalt Gömörben, majd
Hevesben is, hol egy évig a kiegyezés után a megala-
kult magyar kormány bizalmát is bírta. Később nyugal-
mazták s azóta a közélet teréről teljesen visszavonulva
élt. Főispánisága idején tevékeny részt vett Gömörmegye
anyagi felvirágoztatásában, különösen az akkor kezdődő
vasuti munkálatokban. Rimaszombatnak a megboldogult
diszpolgára volt. Temetése okt. 2-án lesz Várgedében, hol
a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. Családja
a következő gyászjelentést adta ki: „Özv. Hellebronth
Mihályné szül. Kubinyi Adrienne, Hellebronth Gusztáv,
Miklós és Pál gyermekeivel; — özv. Vajda Gyuláné szül.
Kubinyi Gabriella fiával Vajda Lászlóval; — Kubinyi
Loránd, a nagyszámu rokonok és jóbarátok is mélyen
megszomorodott szívvel jelentik a legjobb apa s illetve
nagyapa, rokon és jóbarátunk felsőkubini és demjénfalvi
Kubinyi Rudolf es. és kir. kamarás, Gömör- és Heves-
vármegyék nyugalmazott főispánjának munkás és köz-
hasznú élete 81-ik évében, végelgyengülés folytán s a
halotti szentségek ajtatos felvétele után 1896. évi szeptem-
ber hó 29-én, d. u. 5¹/₂ órakor Zabaron bekövetkezett
gyászos elhunytát. Az Istenben boldogultnak drága porai
a gyászos háznál 1896. október hó 1-én, d. u. 3 órakor
leendő beszenteltetés után fognak Várgedére vitetni és
ott 1896. évi október hó 2-án, d. e. 9 órakor, az engesz-
telő szent-misével kapcsolatosan a várgedei sírkertben, a
róm. kath. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra
letéttetni. — Áldás és béke lebegjen drága porai felett! —
Kelt Zabaron, 1896. évi szeptember hó 30-án.”

Eljegyzés. Quinsfeld Arthur 59. gyalogezredbeli
főhadnagy Bécsben eljegyezte *Rozenauer Olga* kisasz-
szonyt. *Rozenauer* József nyugalmazott ezredes kedves
leányát. Ez eljegyzési hír örömmel tölti el mindazokat,
kik szíves emlékezetökből őrzik egykori népszerű tüzer-
ezredesünk nemes alakját, ki pár év előtt családjával
együtt társadalmunknak kedvelt alakja volt.

Vendégszereplés. *Ujházy Ede* a budapesti nem-
zeti színház elsőrendű művésze, kinek mint kiváló jellem-
színésznék hírneve a haza határait is tulszárnyalta, két
estén át vendégszerepelt a jelenleg városunkban időző
Lunhegyi társulatánál. *Ujházy* hétfőn reggel 9 órakor
érkezett s fogadására a pályához perronján megjelentek a
szintársulat tagjain kívül *Dr. Szeless Ödön*, lapunk fő-
munkatársa s nagy számu közönség. Kedden a hírneves
művész *Dr. Szeless Ödön* asztalának volt szívesen foga-
dott vendége, hol a kedves és szeretetre méltó házi asz-
szony s a család néhány barátja körében kitűnően érezte
magát. *Ujházy*, kinek szerepléséről színházi rovatunkban
emlékeztünk meg, kedden reggel elutazott városunkból,
honnan a művészetével szemben nyilvánult elismerés fol-
tán kellemes emlékeket vitt magával a fővárosba.

Képviselőválasztási mozgalmak. Arra a
hurra, hogy a képviselőházat nemsokára feloszlatják, az
egész országban szerte-szét megindultak a választási mo-
zgalmak. A mi kerületeinkben is feltűnő híreket korpul-
tálnak, melyek közül legérdekesebb az, hogy a jolsvai
kerület eddigi képviselője, *Kubinyi Géza* a rosznyói ke-
rületbe óhajtaná fellépni s ez esetben a jolsvai szabadelvű
párt *Mariássy Barna* rosznyói főszolgabíróját jelölne.
Van-e e hírnék — melyet a „*Rosnyói Híradó*” légből ka-
pottnak állít, — valami alapja, nem tudjuk, de a hír bele-
került a fővárosi lapok egynémelyikébe is. Ezzel kapeso-
latban megemlítjük, hogy *Putnoky Mór*icz Tornallyán
nagy számu választó közönség előtt beszámoló beszédet
tartott, melyet pártja élénk tetszéssel fogadott. A beszá-
moló után kétszáz terítékű bankett volt, melyen a válas-
ztók a mandátumot ismét *Putnoky*nak ajánlották föl. E
kerületben azonban, hir szerint, ugy a szabadelvű, mint
a nemzeti párt is szándékozik jelölteket állítani. A gömőri
többi kerületekről ez idő szerint még hallgat a krónika,
de valószínű, hogy egészen síma választás sem a rima-
szombati, sem a rimaszécsi kerületekben nem lesz.

Felmentés. *Rákosi Jenő* kir. aljárásbíró, ki el-
len egy év előtt széles körben nagy szenzációt keltő
bűnügyi eljárás volt folyamatban s kit a rábizonyult
vétségek miatt a másodfoku bíróság is viselt hivatalának
elvesztésére és 100 frt pénzbírságra ítélte: a kir. kuria
felmentette s az ügyet a feyelmi bírósághoz utalta, a
mely hivatva lesz ez ügyben végképp dönteni.

Az év. püspök gyásza. A tiszai ág. ev. egy-
házkerület püspökét *Zelenka Pált* családi gyász érte test-
vérének *Zelenka János*nak a losonezi tanítóképezde tani-
tójának halála által. A megboldogult a hetvenes évek
elején rosznyói tanító volt.

A „Gömörmegeyi athleta-klub” a folyó évi
október hó 5-én, hétfőn délután 2 órakor a helybeli ca-
sino társalgó termében választmányi ülést tart, melyen
a tanácskozás tárgyait képezi: 1. Folyó ügyek. 2. Elő-
készületek a feloszlásra. 3. Számadosok és a leltár fel-
vételére kiküldendő albizottság választása. 4. Egyéb az
ülésig beérkezendő ügyek.

A sajtó-gömőri ág. ev. polgári fiu-iskolába
a folyó tanévre 148 rendes, és 19 magántanuló, összesen
167 növendék iratkozott be, kik közül október első felé-
ben tanáraik vezetése alatt — részben az iskola segítség-
gével — mintegy batvanan fognak a kiállításra menni.

Nyilvános köszönet. Alulírottak a rimaszécsi
járásból f. hó 20-án Budapestre vezetett felrúdlók kö-
zött volt 80 jánosi-i egyén, de különösbbe dalárdánk

nevében és megbízásából, mely köszönetünket fejezzük
ki *Draskóczy* László főszolgabíró és *Dr. Szeless Ödön*
ügyvéd uraknak azon jóakaratu figyelemért, melylyel a
mi csoportunkat s abban főként dalárdánkat kitüntetni
kegyeskedtek. — Jánosiban, 1896. szept. 27. — *Lenkey*
István, *Beeske Bálint*, csoportvezetők.

Rosnyó költségvetése. Rosnyó város jövő
évi szükséglete 29.619 frt 73 kr., fedezet 29.620 frt 71
kr. Felesleg 98 kr Pótadó 50%.

Pályázat tanári állásra. A kassai magy. kir.
gazdasági tanintézet műszaki tanszékén üresedésben levő
rendes tanári állás betöltése iránt pályázat hirdetik.
Ezen állásra pályázhatnak mindazok, kik a műszaki tan-
szék tantárgyainak tanításához szükséges elméleti és gya-
korlati képesítéssel bírnak. Ezen ismeretek kimutatása
mellett különösen azoknak adatik előny, a kik az építé-
szettan és földmérktanban kiválóbb jártasságról bizonyít-
ványt képesek előmutatni, továbbá, a kik valamely gazda-
sági tanintézetnél e téren már gyakorlatilag is működtek.
A kinevezendő tanár kötelességét képezendi: az ezen tan-
székkel járó tantárgyak tanítása, s az ezekkel összefüggő
gyakorlatok vezetése, továbbá az intézetnél utalán előfor-
duló építkezések terveinek és költségelőirányzatainak el-
készítése és az építkezések ellenőrzése. A kinevezendő
rendes tanár a VIII. fizetési osztály 3. fokozatában meg-
állapított 1400 frt évi fizetés, 350 frt lakbér; továbbá
ötször ismétlődő egyenkint 100 frt ötödéves pótlékban ré-
szesül, — megjegyezvén, hogy a kinevezés egyelőre ideig-
lenes minőségben történik. Az ezen állásra vonatkozó pá-
lyázati kérvények a földművelésügyi m. kir. miniszterhez
ezimezve, a kassai m. kir. gazdasági tanintézet igazga-
tóságánál f. évi november 15-ig nyújtandók be.

Ujdonságok őszi-téli divatkelmékből nagy
választékban érkeztek *Steinfeld* és *Fischer* czég férfi-sza-
bó üzletében *Miskolczon*. Ezen czég főterekvésének tartja
a ruhák izlételjel elkészítésére és elegáns kiállítására
a legnagyobb figyelmet fordítani *Mérték szerinti megren-
detések az országos vásár alkalmával Rimaszombatban*
(Három Rózsa vendéglő) és *Tornallyán* jutányos árak
mellett elfogadtatnak a nevezett czég által.

A hölgyközönségnek ajánljuk *Neumann J.*
kalapgyárát, Bpest IV. király-utca 6. sz., hol a leg-
újabb és legszebb őszi és téli kalapok a legnagyobb vá-
lasztékban jutányos árakon kaphatók.

Látványosság. A budapesti *Piasticon* újabb
látványossággal gyarapodott. A budhisták tanát a lélek-
vándorlásról mutatja be megérzékítve, nagy feltűnést
keltve.

A „Magyarország” ma kétségtelenül legolva-
sottabb politikai napilap. Pályája a folytonos emelkedés
utja volt s ma már nem csak mint hírlap foglalja el a
legelőkelőbb helyek egyikét, hanem igazi politikai tényezé-
zővé is lett, a mely nem csak leírja, hanem irányozza
is az események folyását. Az akciók, melyeket megin-
dított, rendre országos akciókká lettek s minden fölme-
rülő kérdésben ugy a profissionátus politikusok mint a
nagy közönség dolga megkérdézni: „mit mond hozzá a
„Magyarország”? *Bátor* és *szókimondó*, írónak kezét
nem teszi bémává valamely érdeklélőzet, a minek igaz-
ságáról meg van győződve, mindig ki meri mondani:
ebben van az ereje és a specialitása. Hírszolgálatát ki-
tűnő és felhasználja a modern technika minden eszkö-
zét. Tárca rovatát a legkiválóbb írók töltik be, a kik a
magyar életről írnak magyarul magyar szellemben. A
„Magyarország” ezentul is az lesz a mi volt, oly ujság,
a mely napról-napra fokozottabb mértékben elégti ki az
olvasóközönség igényeit. Kezesség erre a szerkesztőség,
melynek élén *Holló Lajos* főszerkesztő, *Inezedy László*
h. szerkesztő és *Bartha Miklós* főmunkatárs állanak.
Hogy pedig az ujság pontosan minden más napilapot jó-
val megelőzve jusson az olvasóközönség kezéihez, arra
garanezia a kitűnően szervezett kiadóhivatal. Előfizetési
ára egész évre 14 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., s az
előfizetési összeg a legalkalmasabb módon postautalvá-
nyon a kiadóhivatalba Budapest, VIII. ker. Sándor-u 2.
ézimzendő.

Szilágyi Dezsőt és Széll Kálmánt, a ma-
gyar közélet eme két oszlopát méltán megillető kitünté-
tés érte, a mikor az interparlamentáris konferenzia elnöki
szekébe megválasztották. — A tizenhét év óta fennálló
„Ország-Világ” ez alkalomból jól sikerült fényképüket
közli, valamint bemutatja *Descampes* belga szenátort is,
ki a Belgiában legutóbb megtartott interparlamentáris
konferenzianak elnöke volt. Az „Ország-Világ” e heti
számában mintegy tükörben meglátjuk a hét többi ese-
ményeit is. Behatóan foglalkozik a Vaskapu megnyitása-
val és nem elégszik meg ezen európai esemény leírása-
val, hanem 20 képet, illetve felvételt közöl az alduai
zuhatagokról, sőt bemutatja azt a három királyi serleget
is, melyből a király, továbbá a román és szerb uralkodók
a Vaskapu megnyitása alkalmából inni fognak. — Meg-
találjuk az „Ország-Világ” e heti számában az angol ki-
rálynő kitűnő képmását, uralkodásának 60 ik évfordulója
alkalmából. A többi képek a „Hoch- und Deutschmeister”-
ezredet, a berlini tüzoltókat, a soproni Széchenyi-szobrot
mutatják be, mind a lap magas nivójának megfelelő ki-
viteiben. Cikkeket írtak: *Satanella*, *Zsoldos László*, *Justh*
Béla, *dr. Váradi Antal*, *Pap Zoltán*, *Kéry Gyula*, *dr. Falk*
Zsigmond, *Adorján Sándor* és mások. — Az „Ország-
Világ”-ot a legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe
a küszöbön álló évnegyed alkalmából, mert nemcsak a
legkitűnőbb képes hetilap, de a legszebb is. Előfizetési
ára negyedévre csak 2 frt. Mutatványszámokat kívánatra
bárkinek ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, V. ker.,
Hold-u. 7.)

CSARNOK.

Az utolsó perczen.

Itta: FERDINÁNDY ELLA.

A fehér-rózsaszín tapétás kicsi szobában együtt ül-
nek az anya és lány. Minden rávall itt egy ifju leány
szobájára: a fehér damasz butor, ugyanoly függönyök,
sok virág és nippe, albumok, könyvek, kicsi festőállvány
s egy imádatosan szép Madonna a falon.

A lány mosolygva tekint föl anyja arczába, mig
ez türelmeszve kiált föl:

— Hermin, mikor jön meg már az eszed? Hermin, az égre, menj férjhez! Ne mosolyogj, ez egyszer nem tréfa, kétségbe vagyok esve sorsodon. Szeretnék biztos kikötőben látni, mielőtt... Nem titkolhatom előttem — folytatta elhatározással — a látszatot nehéz sokáig folytatni: egy fuvalat s a gazdagnak vélt Sziff-ház összedül.

— S romjai alá temeti a büszke Sziff kisasszonyt is.
— Még most is könnyen beszélsz. Pedig csak az után tanulád ismerni és megvetni az embereket. Még most kényelem vesz körül, toilettejeid kifogástalanok. De azt nem tudod, — s itt közelebb hajlik leányához — hogy minden béli tolettetted egy-egy váltójába került atyádnak, hát még az a sok utazás! Mindig azt reméltem, hogy a sok közül találsz egyre, akit megszeretsz.
Hermin lehajtja barna fejécskét, gunyos mosolya eltűnik s szomorúan sóhajtja:

— Hiszen ha csak egy igazi férfi akadt volna közöttük! Bábok voltak — nem férfiak, játékszer egy gazdag leány kezében, aki kénye-kedve szerint hánhatott velök.

— De az égre, Hermin, mit kívánsz tőlük voltaképpen? Mi nők sem vagyunk a tökély példányképei.

— Igaz, vannak holmi apró, szeretetreméltó hibáink, mint udvarlónk mondják.

— Nem vitázom. A helyzet fenyegető. Holnap nagynénédhez utazol és nézz egy tisztességes főköztűt után.

Ez nem volt nehéz Herminnek, Némethfalva fiatal-sága el volt ragadtatva a szép, aranybarna haju leánytól. De a néhány férjjelölt közül igazán számbavehető Söréth Szilárd volt csupán. Híres kerékpározó és jól járt a vezetésben, üzlettel bíró kereskedő. Hermin szívében azonnal megfogamzott az ellenszenv úgy Söréth állása, — mint személye iránt. Keserű, dühös nevetés fogta el azon gondolatra, hogy elvégre ezé legyen. Volt a sorban előbb körül is ennél s most — az utolsó perczben — ez is jó legyen!

S míg Söréth a porban esuszott előtte alázatos szerelmében, a büszke lány lelke vonaglott fájdalom és önmegvetésben s ilyen hangulatban a már-már kipattanó megkérésnek utját vágta.

De nem csak ez az ellenszenv volt az ok. Hermin még maga sem jött tudatára annak, csak később, hogy a míg Söréth iránt ellenszenv erősödött, oly arányban vonzódtik bámuló egyikéhez, Mélay Sándorhoz. Ez — szerinte — igazi férfi volt. Férfi. Olyan, mint a minőnek az ő lelke megálmodta. Igaz, egyenes lelkű ember, aki gyűlöli a hazug szót. Nem tömjenez neki, mint a többi, nem üldözi udvarlásával, de ha olykor összejönnek, esőndesen, komolyan beszélgetnek egymással s ilyenkor Mélay kék szeméből annyi melegség szól Herminhez, hogy megkapja szívét.

Soha sem beszélnek a szerelemlől, de annál jobban szeretik egymást. Mélay Sándor még nem volt céljánál s így azt a kötelezettséget, mit az első szerelmes szó ró egy becsületes férfire, még nem tudta volna beváltani. — ezért hallgatott, nem akarva lekötöni a leány elhatározását.

S az anya levelei egyre sötétebb szint öltöttek. „Fogadd el Söréthet”, — könyörgött leányának.

— És eszalm meg; a várt hozomány helyett fizetheti papa váltóit! — kiáltott Hermin elkéseredetten.

A derék néni nagyszerű estélyt adott, arra számítva, hogy kinőheti magát még eljegyzési ünnepséggé is, ha Hermin nem makkacsodik.

Tánczközben elérkezettnek látta az időt Söréth is, hogy szerelemlől szóljon.

— Pihenjen egy kicsit, úgy piheg, azt hiszem elfáradott a sok táncban — vezette tánczosnőjét egy esőndes kis helyre.

— No még, — szerette volna Hermin elodáznia, a mitől úgy rettegett, — majd azt gondolva, hogy egyszer ugyis át kell esnie rajta, rezignáltan ült egy karszékre.

— Hermin, — On sejtethi, hogy szeretem — kezdi Söréth elfogult hangon.

Hermin elutasító mozdulatot tesz, — de az anyja és a váltók! Hagyja beszélni. Már ott van az öntudatosan kijelölt „feleségem”-nél, mindent, mit ezen tisztelteméltó állást betöltő hölgynek nyújthat, elősorol, akár csak bolti árucikkait, végre elhallgat s Hermin keze után nyúl...

Erre a lány fölrezen. Látja a szenvedélyvel rajta esüggő tekintetet s utatát fogja el. Vannak szemek, miknek a szerelmes tekintet nem áll jól, kaján, mohó kifejezést vesznek föl, mint a prédára lecsapni készülő ragadozónál. Söréth e tekintetének hatása alatt tűnődött Hermin is. Megmondom neki az igazat — villant meg agyában — hátha észre tér?

— Söréth, én Önnek szerelmeért igazsággal tartozom legalább. Ne nézze bennem a gazdag Siff leányt. Hátha kezem üresen kapja meg?

Söréth kicsit megdöbbenve nézi a lányt. Olyan szép, a mint kipírult arczával előrehajolva, esillogó szemmel várja feleletét. Aztán, hátha tréfál s próbára akarja őt csupán tenni? Mert a lányok különös teremtesek.

— Hermin, én nem kérdezem, hogy bájos személyen kívül mivel bírsz, — csak hogy akar-e az enyém lenni?

E szavakra enyhül Hermin ellenszenv, már-már elfogadja a feléje nyújtott jobbot. Elúzi azt a képet, a mi minduntalan lelke elé lép. Ha majd ő Söréth anyjának helyét foglalja el, — a ki addig fia háttartását vezette, — vajjon tőle is azt kívánja-e majd az „ura”, hogy az elárúsító állvány előtt állva ügyeljen a segédek körmére? O is ugy fog-e kinézni idővel, mint Söréth mama télben, téli felöltőre kötött kötényvel, vastag berlini kendővel a fején, ő, a kinek eddig mindig irigyelték toiletteit?

— Tőlem függ, hogy ne úgy legyen s a midőn föláll, hogy odanyujtsa kezét az örökötésre, megpillantja Mélayt. A fiatal ember kicsit zavartan közeledik felé, az ígért tourra kéri fel őt. Hermin végtelen szerelmelel nyújtja kezét Mélaynak, mitől lángra gyul Sándor kék szeme is s elfeledve az ámuló Söréthet, elsiet, Mélay karján s a míg végigrepülnek a táncztermen:

— Sándor enyém marad — összedülhet az egész Siff kártyavár — gondolja önfelédten a boldog, tulboldog leány.

Felelős szerkesztő: Dr. VERES SAMU.

Foulárd-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenkint — japáni, chinai stb. a legújabb mintázatban és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg-selyemet 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint** sima, esikós, koezkázott, mintázott damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázattal stb.) a megrendelt áru postabér és vámtmentesen a hához szállítva mintákat postafordulttával küld: **Henneberg G.** (es. és k. udvariszállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Jelzálogkölcsonöket

földbirtokra 3 1/2 %, házakra 4 1/2 %, másnemü ingatlanokra 5 % mellett legmagasabb

összegekben ajánlunk.

E kölcsönök konvertálásánál bélyeg- és illetékmenteséget élveznek.

Erdő kihasználások, birtok-parezellázások átvétele.

Birtokok szövetkezeteknek hosszú lefizesési tartamra eladatnak.

„MAGYAR LLOYD“

közgazdasági vállalat, 8-8

Budapest, Király-utca 70. sz.

Hirdetmény.

1497. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **nagyroczei takarékpénztárnak Kovács Pál, Paulik Andrásné és Pál András** árverési vevők 104 frt s jár. iránti visszarverési ügyében, a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. §-a s következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Hacsava községben fekvő s a hacsavai 46. sztkjvben foglalt A) 1-2. sorsz. alatti 80 frt becsértékű ház és belsőségnek és az A) I. 3-13. sorsz. alatt felvett külsőségnek végrehajtást szenvedett Haral Mihályt illető részére 784 frt becsértékben, továbbá ugyancsak végrehajtást szenvedettnek a hacsavai 57. sztkjvben foglalt 95 frt becsértékű legelő, és a 60 sztkjvben felvett erdő illetőségére 20 frt becsérték, illetve kikiáltási árban elrendelte, s annak megtartására határnapul **1896. évi október hó 19-ik napjának d. u. 2 óráját** Hacsava községhezához tüzte ki, mely alkalommal a kérdéses ingatlanok becsárón alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át azaz 8 frot, 7840 krt, 950 krt és 2 frot készpénzben vagy az 1882. évi 60. t.-cz. 42. §-ban jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságü. minisztr. rend. 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni; avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében, a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Kir. Törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Rimaszombat, 1896. évi június hó 1-én.

Altdorffer, kir. törvényszéki bíró.

Tekintettel a közeledő vetési időnyre van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságu (a csehországi Thomasművekből eredő)

a legmagasabb dijakkal kitétetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15-20% citrátban oldható foszforsav tartalommal és 85-100% porfinomsággal.

Felülmulthatatlan minden talajra alkalmas trágyaszert különösen sovány talajok javítására, kiténő hatásu az összes gabonaművek, kapás és olajnövények, lóhere és lucerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya, tekintettel hatásának tartósságára felülmulja az összes szuperfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav tartalomért **szavatosságot** vállalunk, netán hiányzó mennyiséget **megterítünk**. — Áránlatokkal, szakunakkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgálunk.

a csehországi Thomasművek eladási irodájának vezérképviselője
a magyar korona országainak területén

KALMÁR VILMOS, Budapest, Erzsébet-körut 34-ik szám. 4-6

Pártoljuk a kitünő hatásu erdélyi ásványvizeket!

Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület ásványvizei.

7-10

A „Livia” forrás-viz. ●●●●●
HAZAI SELTERS!
2 liter 29 kr., 1 liter 20 kr., 1/2 liter 15 kr.

Egyetlen élvezeti
VASAS-VIZ. „Széchenyi”
2 liter 30 kr., 1 liter 21 kr., 1/2 lit. 16 kr.

Orvosi vélemények szerint a legkitünőbb ásványvizek.

Az „Erdélyrészi Kárpát-Egyesület” országos ásványviz-raktára: **BUDAPEST, Aradi-u. 58.** Telefonnal csak a szám: 25-15 kérendő.

Kapható Rimaszombtatban: **Heksch Bertalannál** és Jánosiban: **Krausz Simonnál.**

Kapható mindenütt. — A jövedelem jótékonycélra megy.

Ikt. 2163-72.
1896. sz.

Hirdetmény.

A nagyroczei kir. járásbírósnak, mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik: miszerint a **murányvölgyi helyiérdekü vasut** számára az alább megnevezett határookban kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszíneire a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint:

helység	nap	óra	állomás
Licze	1896. október 20-án reggel 9 óra:		Jolsvai állomáson.
Miglész	1896. október 20-án reggel 9 óra:		„
Jolsva-Taplocza	1896. október 20-án reggel 9 óra:		„
Jolsva	1896. október 21-én reggel 9 óra:		„
Lubenik	1896. október 22-én reggel 9 óra:		N.-rözei „
Holt-Lehota	1896. október 22-én reggel 9 óra:		„
Vizesrét	1896. október 23-án reggel 9 óra:		„
Nagy-Röcze	1896. október 23-án reggel 9 óra:		„
Mur.-Hosszurét	1896. október 24-én reggel 9 óra:		„
Murány	1896. október 24-én reggel 9 óra:		„

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjesszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, ugy a feljegyzett szolgálmatk s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Egyuttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határnapokban a murányvölgyi helyiérdekü vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitétt kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi czim alatt igényt tartanak; ezeket **1896. évi november hó 15-éig** ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentsék, mint-hogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezentul a kisajátított területekről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthezők.

Kelt Nagy-Röczén, a kir. járásbírósnak mint telekkönyvi hatóságnál 1896. évi szept. hó 13-án.

2-3

SZECSKAY ANTAL, kir. albiró.